ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
РЫБНО-СЛОБОДСКОГО
ГОРОДСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
РЫБНО-СЛОБОДСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ
ШӘҺӘР ҖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Ленина ул., д.48 “а”
пгт. Рыбная Слобода, 422650

Ленин урамы, 48 “а”нче йорт,
Балык Бистәсе, 422650

Тел.: (8-4361) 2-34-16, 2-26-86, факс: (8-4361) 2-31-18. эл.адрес: Rs.Rs@tatar.ru сайт: ribnaya-sloboda.tatarstan.ru

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е
К А Р А Р

2016 елның 16 июне **Балык Бистәсе штп.** **№ 63**

«2016-2025 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын» раслау турында

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктурасын киләсе елларга план буенча үстерү максатыннан

КАРАР БИРӘМ:

1.Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын раслау турында «2016 ел, 20 декабрь, 864 нче карары

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Балык Бистәсе штп, Ленин ур., 48А йорт адресы буенча урнашкан Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең махсус мәгълүмат стендларында "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә (веб-адрес буенча) урнаштырырга. http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда веб-адрес буенча кабул итү: http://pravo.tatarstan.ru.

3.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең
башкарма комитеты җитәкчесе М.М. Вәлиев

2016-2025 елларга Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы

Балык Бистәсе штп.

Тоту

1. Программа паспорты..3
Кереш..5
2. Коммуналь инфраструктураның гамәлдәге торышы характеристикасы.......................................6
2.1 Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең характеристикасы.........................6
2.2 торак төзелеше..6
2.3 социаль өлкә...6
2.4 су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу............................7
2.5 җылылык белән тәэмин итү...7
2.6 Газлаштыру...7
2.7 электр белән тәэмин итү..7
2.8 каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү..8
2.9 ТКХ хезмәтләре өчен түләү..8
2.10 кулланучыларда исәпкә алу һәм энергияне сак тоту приборларын урнаштыру торышына кыскача анализ......................9
3. Муниципаль берәмлекнең үсеш перспективалары һәм фараз коммуналь ресурсларга ихтыяҗ.................................10
3.1 су белән тәэмин итү...11
3.2 су бүлү...16
3.3 электр белән тәэмин итү...16
3.4 газ белән тәэмин итү..19
3.5 җылылык белән тәэмин итү..21
3.6 территорияне санитар чистарту...21
4. Коммуналь инфраструктураны үстерүнең максатчан күрсәткечләре.............24
4.1 су белән тәэмин итү...25
4.2 электр белән тәэмин итү...27
5. Казаныш тәэмин итә торган инвестицион проектлар программасы максатчан күрсәткечләр...28
6. Инвестицияләр чыганаклары, тарифлар һәм программаның һәркем өчен мөмкин булуы.
халык...30
7. Программа белән идарә итү һәм тормышка ашыру барышын контрольдә тоту..........30

1. Программа паспорты

Исем программалар	2016-2025 елларга Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү һәм модернизацияләү программасы (алга таба- Программа)
Программаны эшләүнең норматив-хокукый базасы	«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; "Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында" 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон; «Муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын эшләү турында» Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 06 маендагы 204 номерлы боерыгы; Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы.
Программаның Заказчысы	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты
Программаны Эшләүчеләр	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты; Шәһәр җирлегенең коммуналь предприятиеләре.
Программа Җитәкчесе	Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе
Программаның төп максатлары һәм бурычлары	Программаның төп максаты - коммуналь инфраструктура системаларын инженерлык-техник яктан оптимальләштерү, халыкның уңайлы яшәү шартларын тәэмин итү, шул исәптән җылылык белән тәэмин итүнең коммуналь системаларын үстерү һәм модернизацияләү, су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге төп бурычларны хәл итү тора: коммуналь инфраструктура системасын төзү һәм модернизацияләү; 2. Кулланучыларга күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын арттыру; 3. торак һәм сәнәгать төзелеше үсешен тәэмин итү; 4. Әйләнә-тирә мохитнең торышын яхшырту, җирлек үсешенең экологик иминлеге, гражданнарның яшәү өчен уңай шартлар тудыру; 5. җитештерүнең заманча энергияне сак тоту технологияләрен гамәлгә кертү; 6. коммуналь инфраструктура системаларының инвестиция җәлеп итүчәнлеген арттыру; 7. кулланучылар хезмәтләре белән тәэмин итүчеләр мәнфәгатьләренең балансылануын тәэмин итү; 8. Конкурентлык мөнәсәбәтләрен үстерү.
Тормышка ашыру вакыты	2016 - 2025 еллар
Программаның төп юнәлешләре	- Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасын үстерү; - Көнкүреш калдыкларын утильләштерү системасын үстерү; - Электр белән тәэмин итү системасын үстерү; - Газ белән тәэмин итү системасын үстерү.

Төп чараларны башкаручылар	Балык Бистәсе муниципаль районы башкарма комитеты; «Балык Бистәсе Жилкомсервис» ҖЧҖ; "Теплоэнергосервис" МУП Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең башкарма комитеты.
Контроль оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торуны Балык Бистәсе җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе, атап әйткәндә: Гомуми контроль; ; - программа чараларын гамәлгә ашыру срокларын тикшереп тору
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына куркыныч янаучы авария хәлләренең барлыкка килү сәбәпләрен бетерү, әйләнә-тирәлекнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәэмин итүне һәм ташландык суларны агызуны үстерү: - су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын арттыру; - экологик куркынычсызлыкны арттыру; - эчәр су сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; - су югалу дәрәҗәсен 5кә кадәр киметү;%; - продукция берәмлегенә эксплуатация чыгымнарын киметү. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү: - җирлек территориясендә санитария торышын яхшырту; - экологик хәлне яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын оештыру, утильләштерү һәм эшкәртүне тәэмин итү. Газ белән тәэмин итүне үстерү: - кулланучыларны газ белән тәэмин итү хезмәте белән тәэмин итү. Электр белән тәэмин итүне үстерү - кулланучыларны электр белән тәэмин итү хезмәте белән тәэмин итү.
Чыганаклар һәм финанслау күләме	Финанслауның төп чыганаклары: Үз акчалары-300,0 мең сум Татарстан Республикасы чаралары-12000,0 мең сум Җирле бюджет акчалары-1000,0 мең сум Башка чыганаклар 3000,0 мең сум Әлеге программа буенча барлыгы – 16300,0 мең сум планлаштырылган.

Кереш

Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы "Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын җайга салу нигезләре турында" 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон һәм РФ Төбәк үсеше министрлыгының 06.05.2011 № 204 "Муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларын эшләү буенча методик тәкъдимнәр" боерыгы нигезендә эшләнгән.

Программа кулланучыларны сыйфатлы һәм ышанычлы коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итү максатларында коммуналь инфраструктура үсешенең төп юнәлешләрен билгели. Документның нигезен коммуналь инфраструктураны үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Программада ресурслар белән тәэмин итү һәм аның төп юнәлешләрен гамәлгә ашыру механизмнары билгеләнгән. Әлеге Программа Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең тотрыклы үсешенә юнәлтелгән һәм Россия Федерациясе торак-коммуналь комплексын реформалаштыруның дәүләт сәясәтенә тулысынча туры килә.

1.1 2. Коммуналь инфраструктураның хәзерге торышы характеристикасы.

1.2 2.1 Балык Бистәсе шәһәр җирлеге Характеристикасы

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге «Балык Бистәсе муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән.

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге Балык Бистәсе муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан.

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге төньякта Анатышка авыл җирлеге белән чиктәш, көнчыгышта - Троицк-Урай авыл җирлеге белән, көньякта - Алексеевск районы белән.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең мәйданы - 907,73га..

Таблица 1.

Балык Бистәсе ГП халкының перспектив саны
Балык Бистәсе муниципаль районының

Территория исеме	2015 г.	2020 г.	2025 г.
Балык Бистәсе ДП	**7678**	**8524**	**9557**
Балык Бистәсе штп.	7678	8524	9557

2.2 Торак төзелеше

Муниципаль районда авария хәлендәге торакны бетерү программасы расланды, гражданнарны ипотека буенча кредитлау темпларын җыя.

Муниципаль районның үсеш перспективасы яшәп килгән уникаль производстволар һәм туризм, торак, юллар төзү, торак-коммуналь даирәсендә базар мөнәсәбәтләре булдыру белән бәйле, бу район торак-коммуналь хуҗалыгын модернизацияләү зарурлыгын тәэмин итә.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең гамәлдәге төзелеше шәхси торак йортлардан гыйбарәт. 01.01.2015 елга торак фондының гомуми мәйданы 186,8 мең кв.м тәшкил итә.

Халыкны торак белән тәэмин итү 24,33 кв.м тәшкил итә.

ТР буенча уртача күрсәткеч 24.3 кв.м.

2.3 Социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары шулай ук коммуналь хезмәтләрдән файдаланучылар булып тора.

2.3.1 Мәдәният объектлары.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә мәдәният йорты һәм китапханә урнашкан.

2.4 Су белән тәэмин итү һәм су белән тәэмин итү

Су белән тәэмин итү тармак буларак җирлекнең тереклек эшчәнлеген тәэмин итүдә зур роль уйный һәм ышанычлы эчәргә яраклы су белән тәэмин итүне үстерү буенча максатчан сәясәт таләп итә.

Эчә торган су - халыкның яшәү өчен кирәкле элемент, аның сыйфатына һәм санына кешеләрнең сәламәтлеге һәм санитар-эпидемиологик иминлек дәрәҗәсе бәйле. Халыкны норматив сыйфаттагы эчә торган су белән тәэмин итү проблемасы хәзерге вакытта илнең күп кенә регионнары өчен төп төбәкләрнең берсе булып тора.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә яшәүчеләргә су белән тәэмин итү хезмәтләрен күрсәтүне «Балык Бистәсе Жилкомсервис» ҖЧҖ башкара.

2.5 Җылылык белән тәэмин итү

Балык Бистәсе шәһәр җирлеген үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән тәэмин итү. Аталану индивидуаль җылыту системаларыннан (мичләр, газ казаннары) һәм 3 нче котельныйдан үзәк җылылык белән тәэмин итү хезмәтләре күрсәтү «Теплоэнергосервис» МУП тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.6 Газификация

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге газлаштырылган

3 нче таблицада газ кулланучыларын норматив һәм счетчик буенча бүлү сайлап алынган.

Таблица 3

Газ кулланучылар саны

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	Барлыгы	2600
	Нормативлар буенча	-
	счетчиклар буенча	2600

2.7 Электр белән тәэмин итү

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге электрлаштырылган. Районны электр белән тәэмин итү Татэнергосбыт ААҖ Идел буе электр челтәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла. Бүгенге көндә районда электр энергиясе җитештерүнең үз чыганаклары юк, бу исә энергия белән тәэмин итү объектларындагы аварияләрдә

тискәре чагылыш таба. Бөтен электр энергиясе район чикләреннән килә. Район территориясендә ТП-10/04 кВ трансформатор подстанцияләре урнаштырылган.

Электр энергиясе белән тәэмин итүче һәм кулланучы арасында кулланылган электр энергиясе өчен исәп-хисап алар арасында төзелгән килешүләр нигезендә исәпкә алу приборлары күрсәткечләре буенча башкарыла.

Яңа төзелеш белән бәйле электр челтәрләрен үстерү өчен, шулай ук электр белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын арттыру өчен заманча технологияләргә электр линияләрен төзү һәм модернизацияләү (һава электр үткәргечләрен үзйөрешле изоляцияләнгән үткәргечкә алыштыру) күздә тотыла.

2.8 Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү

Торак пунктлар өчен нормаль санитария-гигиена шартлары тудыру, шул исәптән санитар төзекләндерүнең югары дәрәҗәдә булуы зур әһәмияткә ия. Моның өчен халыкның тормыш һәм хезмәт эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган төрле калдыклар белән туфракны, торак пунктның су пространстволарын пычранудан яклауга юнәлтелгән чаралар күрелә.

Җирлек территориясендә территорияне планлы-даими чистарталар. Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә каты көнкүреш калдыкларын (алга таба - каты көнкүреш калдыкларын) җыю, алып китү, складлау «Балык Бистәсе Жилкомсервис» ҖЧҖ гамәлгә ашырыла, алар, булган махсус техниканы исәпкә алып, эшләнгән калдыкларны җыю һәм алып китү графиклары буенча расланган схемалар нигезендә.

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге территориясендә иске рөхсәтсез чүплек урынында гамәлгә кертелгән 1 каты көнкүреш калдыклары полигоны эшли. Полигонның гомуми мәйданы - 5,0 га. Полигонның сыйдырышлылыгы - 62,5 мең м3, тулылыгы 85% тәшкил итә (ТР Экология һәм табигый байлыклар министрлыгы мәгълүматлары буенча, 2011 ел). Полигон территориясе төзекләндерелгән һәм уратып алынган. Калдыкларны җыю, файдалану, зарарсызландыру, транспортлау һәм урнаштыру эшчәнлегенә лицензия бар.

2.9 ТКХ хезмәтләре өчен түләү

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә бердәм исәп-хисап үзәге төзелгән. ЕРЦ кулланылган коммуналь хезмәтләр өчен түләүләрне, аз керемле һәм аеруча зәгыйфь катламнарга компенсацияләрне дә кертеп, исәпләп чыгара һәм әлеге коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүчеләр буенча кергән түләүләрне бүлә. Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләү халык тарафыннан түләү документы буенча башкарыла, анда гражданга бирелә торган социаль ярдәм суммаларын акчалата чагылышта ташламалар һәм субсидияләр рәвешендә чагылдыралар. Компенсация түләүләренең күләме, торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең тулылыгын исәпкә алып, социаль яклау органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә. Районда субсидияләр билгеләгәндә барлыкка килә торган бәхәсле мәсьәләләрне хәл итү функциясен үти торган комиссия эшли, шул исәптән ялгыз яшәүче пенсионерлар һәм халыкның башка категорияләре тарафыннан артык норматив мәйданнар өчен түләү тәртибен билгеләү. Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләгәндә гамәлдә булган түбәндәге стандартлар билгеләнде:

- Җыелма гаилә керемендә торак-коммуналь хезмәтләр өчен (социаль нормалар буенча) түләүгә гражданнарның үз чыгымнарының максималь мөмкин булган өлешен 22% күләмендә;
- Торак мәйданының 33 кв.м. күләмендә федераль законнарда билгеләнгән социаль нормасы, 42 кв.м - ике кешелек гаилә, 18 кв.м - өч һәм аннан да күбрәк кеше гаиләсендә.

Торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләгәндә, халыкны адреслы социаль яклауны гамәлгә ашыру өчен, районда халык белешмәләре банкы төзелде, торак-коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүчеләр, социаль яклау органнары һәм исәп-хисап үзәге арасында мәгълүмати алмашу оештырылды.

Программаның бурычларын хәл итүне торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә агымдагы финанслау кысаларында гамәлгә ашыру мөмкин түгел, ул шактый һәм озак вакытлы чыгымнар таләп итә, бу, бюджет средстволарының чикләнгән булуы һәм торак һәм коммуналь хезмәтләргә тарифлар үсешен тоткарлау шартларында, булган средстволардан һәм ресурслардан максималь нәтиҗәле файдалануны, махсус инструментлар куллануны һәм Программаны гамәлгә ашыру өчен финанслар җәлеп итү механизмнарын булдыруны таләп итә.

Торак-коммуналь хуҗалык икътисадның аерым өлкәсе булып тора, аны реформалау һәм үстерү нәтиҗәләре халыкның тормыш дәрәҗәсенә сизелерлек дәрәҗәдә йогынты ясый.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы - коммуналь инфраструктура системаларын һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул коммуналь хезмәтләрдән файдаланучыларга ышанычлы һәм тотрыклы хезмәт күрсәтүне тәэмин итүгә, инженерлык инфраструктурасы объектларының нормативтан тыш тузуын киметүгә, ресурс-, энергияне сак тоту технологияләрен кертү юлы белән әлеге объектларны модернизацияләүгә, төзелә торган торак фондының инженерлык инфраструктурасын тәэмин итүгә, коммуналь комплекс оешмаларының нәтиҗәле һәм рациональ хуҗалык итүен стимуллаштыру чараларын эшләүгә һәм гамәлгә кертүгә юнәлдерелгән.

Программаның төп бурычлары халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрүгә, гамәлдәге төзелеш урыннарында коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләүне аларның торышын яхшыртуның максатчан параметрларын тәэмин итү һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыру өчен тәэмин итү мөмкинлеге бирүгә: аварияләр санын һәм җиһазлар эшләүдә баш тартулар санын кыскартуга, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыруга, коммуналь инфраструктура системаларында югалтуларны киметүгә, мораль яктан искергән һәм физик яктан таушалган җиһазларны алыштыруга, гамәлдәге челтәрләргә яңа төзүчеләргә тоташу мөмкинлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

2.10 кулланучыларда исәпләү һәм энергия ресурсларын саклау приборларын урнаштыруның торышына кыскача анализ

Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә «2010-2015 елларга Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә Энергия саклау һәм энергетиканың нәтиҗәлелеген арттыру «муниципаль максатчан программасы эшләнде һәм расланды.

Исәпкә алу приборларын урнаштыру су белән тәэмин итү системаларында югалтуларны булдырмаска һәм агуны ачыкларга, шулай ук ресурсларны саклау өчен реаль мөмкинлекләр булдырырга мөмкинлек бирә.

Бюджет учреждениеләрендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру буенча техник һәм технологик чараларны гамәлгә ашыру мөмкинлеге:

- капиталь ремонт вакытында биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны җылылык белән тәэмин итү;;
- биналарда, корылмаларда, корылмаларда электр энергиясен югалтуларны киметү өчен электр челтәрләрен урнаштыру;
- үзәкләштерелгән лампаларны энергия саклаучы лампаларга алыштыру;
- төрле билгеләрдә һәм күрсәткечләрдә («чыгу», «кермәү» һ. б.) лампаларны үзәкләштерелгән алыштыру LED диодларга;
- рационализация урнаштыру чыганаклары света биналарда;
- автоматическое җайга салу электр яктырту юлы белән
- биналарны яктыртуның сенсорларын куллану (һава шартларын һәм тәүлек вакытын исәпкә алу өчен);
- бүлмәләрдә (бигрәк тә ярдәмче, склад бүлмәләрендә) кешеләр булу датчикларын куллану хисабына электр утын автомат рәвештә кертү һәм сүндерү.

Салкын су белән тәэмин итүне исәпкә алу приборларын урнаштырганда беренчел бәяләрдә чыгымнарны экономияләү фактта кулланылган салкын суны исәпкә алу хисабына, норматив уртача исәпләүдән аермалы буларак, 20% ка җитәчәк. Лампаларны энергия саклаучы лампаларга алыштырганда югары чикләрдә кулланылган электр энергиясенә чыгымнарны экономияләү 40% ка бәяләнә.

3. Муниципаль берәмлекнең үсеш перспективалары һәм коммуналь ресурсларга ихтыяҗ фаразы

Коммуналь хезмәтләр белән халыкны өзлексез тәэмин итү коммуналь инфраструктура оешмалары эшчәнлегенә генә түгел, торак фондының торышына да бәйле.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең торак фонды 186,8 мең кв. метр мәйданлы күпфатирлы һәм индивидуаль торак йортлардан тора. Уртача, җирлекнең бер кешесенә 24,33 кв. метр туры килә.

Коммуналь хезмәтләр

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге халкына күрсәтелә торган һәм Программа кысаларында карала торган коммуналь хезмәтләргә түбәндәгеләр керә:

- су белән тәэмин итү;
- аеру;
- электр белән тәэмин итү;
- газ белән тәэмин итү;
- каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү.

Таблица 5

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең торак фондын төзекләндерү

Җирлек	Җиһазландырылган мәйданның чагыштырма авырлыгы (%)		
	электр белән	Үзәкләштерелгән газ	Үзәкләштерелгән җылыту
Балык Бистәсе шәһәр җирлеге Балык Бистәсе штп	100	100	10

3.1. Су белән тәэмин итү.

3.1.1 су белән тәэмин итү чыганаклары

Торак пунктны, агросәнәгать комплексы предприятиеләрен су белән тәэмин итү чыганаклары буларак, җир асты сулары һәм скважина файдаланыла.

Хәзерге вакытта Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә хуҗалык-эчә торган һәм янгынга каршы су белән тәэмин итүнең төп чыганаклары булып җир асты артезиан сулары тора. Су алу корылмалары составына түбәндәгеләр керә: 1 күтәрелештәге насос станциясе Су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән, су башнясы һәм суүткәргеч челтәрләр.

3.1.2 су белән тәэмин итү системалары һәм корылмалары

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге территориясендә 8 скважина һәм 6 каптаж теркәлгән, аның якынча куәте-1212,8 м3/тәүлек.

Скважина ЭВЦ җитештерү егәрлеге -16,3м3/сәг. булган чуму насосы белән җиһазландырылган

Кулланучылар тарафыннан тотыла торган насос станцияләре тарафыннан бирелә торган су чыгымнарын җайга салу өчен 50 м3 сыйдырышлы су башнясы хезмәт итә. Моннан тыш, Чиста су резервуарында янгын сүндерү өчен су запасы саклана.

Су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми белешмәләр 6 таблицада тәкъдим ителде.**Таблица 6**

Су белән тәэмин итү системасы корылмалары

Торак пункт исеме	Су белән тәэмин итү чыганагы	Кол-во башняларын урнаштыру каралган, җөй	М3 чыганагы егәрлеге/тәүлек	Санитар саклау зоналары, шт.	Су челтәрләренең озынлыгы, км
Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**8 скважина и 6 каптажей**	**8**	**1212,8**	**8**	**69**
Балык Бистәсе штп	арт.скважина – 8шт	8	1212,8	8	69

Су белән тәэмин итү системалары буенча мәгълүмат «Балык Бистәсе Жилкомсервис» ҖЧҖ, Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты тарафыннан бирелде.

Гамәлдәге суүткәргеч челтәрләре һәм корылмалары канәгатьләнерлек техник хәлдә.

3.1.3 Исәп-хисап чыгымнары

Су куллану кулланучыларның барлык төрләре буенча билгеләнгән: Халык, терлекчелек, үсентеләргә су сибү, янгын сүндерү.

Халыкның хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларына су чыгымнары халык санына пропорциональ һәм биналарны төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

1 кешегә хуҗалык-эчәргә яраклы су чыгымнары нормалары, климат шартларын исәпкә алып, СНиП 2.04.02-84 нигезендә кабул ителгән һәм 7 нче таблицада китерелгән

Таблица7

1 кешегә хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларга су чыгымы нормалары

№ п/п	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/сут
1	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителгән биналар	250
2	Шулай ук җирле су җылыткычлар белән дә	190
3	Ваннасыз да	120
4	Су алу колонкаларыннан файдалану белән бәйле йортлар	40

Тәүлегенә м3/тәүлек өчен исәп-хисап чыгымнары түбәндәге формула буенча билгеләнгән:

$$Q_{сутж} = \sum q_ж N_ж / 1000,$$

кайда сорау-СНиП буенча 2.04.02-84 буенча кабул ителә торган чагыштырмача су куллану;

Nж-төрле төзекләндерү дәрәҗәсе булган торак төзелеше районнарында яшәүчеләрнең исәп-хисап саны.

Иң күп куллану тәүлегенә су чыгымнары түбәндәге формула буенча билгеләнә::

Сорау.max=Qсут.т Ксут.max,

кайда Ксут.max =1,2-тәүлеклек тигезсезлеге коэффициенты.

Үсентеләргә су сибү өчен су нормалары СНиП 2.04.02-84 нигезендә кабул ителде.

Тышкы янгын сүндерү чыгымнары һәм торак пункттагы янгыннарның саны халык саныннан һәм төзелешнең катлы булуына бәйле рәвештә билгеләнгән. Торак пунктта бер үк вакытта янгыннарның исәп-хисап санына торак пункт чикләрендә урнашкан сәнәгать предприятиеләрендә янгыннар кертелгән. Һәр тышкы янгынга торак төзелеше буенча 2,5 л/с чыгымы белән өстәмә рәвештә 1 Эчке янгын кабул ителә. Янгын сүндерүнең дәвамлылыгы 3 сәг. суны янгын сүндерү өчен су алу суүткәргеч челтәрдән башкарыла.

Терлекчелек фермаларында һәм комплексларда терлек һәм кош-корт асрауга киткән чыгымнар Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан эшләнгән һәм расланган ВНТП-Н-97 технологик проектлауның ведомство нормаларына туры китереп кабул ителгән һәм аларны тәшкил итә:

- эре мөгезле терлекләр өчен (яшь терлек) – тәүлегенә 30 л,
- эре мөгезле терлекләр өчен (сөт) – 100 л / тәүлек,

- эре мөгезле терлекләр өчен (ИТ) – 55 л/тәүлек,
- дуңгызлар өчен-тәүлегенә 25 литр,
- сарыклар өчен-тәүлегенә 5,5 литр,
- атлар өчен-60 л / тәүлек,
йомырка токымнары тавыклары-тәүлегенә 0,31 литр,
- ит токымнары тавыклары-тәүлегенә 0,36 литр,
- чебиләр-тәүлегенә 0,27 литр,
– казлар-тәүлегенә 1,68 л.

Су куллану, гамәлдәге нигезләмәгә, шулай ук беренче чираттагы чаралар 10-12 таблицада күрсәтелгән.

Таблица 8

Терлекчелек фермалары буенча су куллану

п/п	Авыл җирлекләре, торак пунктлар исеме	Хуҗалыклар исеме	Специализа цияләнгән	баш саны	барлык су куллану
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге				-
	Балык Бистәсе штп		-	-	-

3.1.4 Су белән тәэмин итү системасының хәзерге торышын бәяләү

Су белән тәэмин итү системаларының торышына анализ түбәндәгеләрне күрсәтте:

1. Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә су белән тәэмин итү системалары - канәгатьләнерлек техник хәлдә, гомуми озынлыгы -15км булган суүткәргеч челтәрләр төзү һәм реконструкцияләү кирәк;

2. Су белән тәэмин итү системаларын эксплуатацияләү матди ресурслар белән җитәрлек тәэмин ителмәгән, суүткәргечләрдә идарәне диспетчерлаштыру һәм автоматлаштыру системалары юк.

Шулай итеп, чиста су белән тәэмин итү секторындагы төп проблемаларга түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

- су белән тәэмин итүче оешмаларның (алга таба - су белән тәэмин итүче оешмалар) начар техник һәм финанс хәле, операцион чыгымнарны бер үк вакытта арттыруда һәм төп фондларның тузуын арттыруда әлеге икътисад секторының түбән нәтиҗәлелеге;

- башкарма хакимият органнарының һәм җирле үзидарә органнарының мөһим гавами функцияләренең берсе буларак, халыкны чиста су белән тәэмин итү буенча дәүләт йөкләмәләренең төгәл формалаштырылган системасы булмау (үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларыннан файдаланып бирелә торган су продукты буларак суның сыйфатына, суның сыйфатына таләпләр), кешенең тормыш сыйфатын тәэмин итү өлкәсендә;

- үзебезнең технологик база булмау, техник чишелешләр кытлыгы, су белән тәэмин итү системаларын һәлакәткә каршы яклауны тәэмин итү, су белән тәэмин итү оешмаларының ихтыяҗларын тәэмин итә торган күләмдә заманча җайланмалар һәм материаллар җитештерү өчен техник база булмау.

Шуңа бәйле рәвештә, су белән тәэмин итүне яхшырту һәм халыкның үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителешен тәэмин итү, шул исәптән тармакның техник һәм технологик үсеше юлы белән, төп чаралар күрү зарур.

Су тармагы инфраструктурасын озак вакытлы үстерү су үткәрү-канализация хуҗалыгы оешмаларының яисә бюджетның агымдагы керемнәре исәбенә финанслана алмый, максатчан акчалар кирәк.

3.1.5 Су белән тәэмин итү системасын I чиратка (2016-2020 еллар) һәм исәп-хисап срогына (2020-2025 еллар) үстерү.

Су белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре – халыкны эчә торган сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдәге аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрүчәнлек сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар да Балык Бистәсе муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасының исәп-хисаплары һәм чаралары нигезендә каралган.

2025 елга кадәр су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларының үсеше төзелә торган территориянең күләмен арттыруны һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуны исәпкә ала.

Су белән тәэмин итү системасын проектлаганда кулланучылар өчен кирәкле су чыгымы билгеләнә. Халыкның хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларына су чыгымы торак пунктны һәм торак төзелеше районын санитар-техник төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең торак төзелешен төзекләндерү түбәндәгечә кабул ителде: 2025 елның исәп-хисап чоры ахырына планлаштырылган торак төзелеше эчке су белән тәэмин итү системалары белән җиһазландырылачак.

Гамәлдәге нигезләмәгә су куллануны исәпләү нәтиҗәләре, шулай ук Программаны тормышка ашыруның барлык срокларына 10-12 таблицада тәкъдим ителгән.

Таблица 10

Гамәлдәге хәлгә исәпләнгән гомуми су кулланыны

№ п/п	Торак пункт исеме	Халык саны Тәүлеклек уртача чыгым, м3/тәүлек	Макс. тәүлек, м3/тәүлек	Исәпкә алынмаган чыгымнар (10%), м3/тәүлек	Полив, $м^3$/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы	Живот. сектор, м3/тәүлек	Произ. сектор, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**7678** **1010,67**	**1212,8**	**101,07**	**460,68**	**216**	**142,54**	**-**	**400**	**2390,55**
1	Балык Бистәсе штп	7678 1010,67	1212,8	101,07	460,68	216	142,54	-	400	2390,55

Таблица 11

Үсешнең 1 нче чиратына исәпләнгән гомуми су куллану

№ п/п	Торак пункт исеме	Халык саны Тәүлеклек уртача чыгым, м3/тәүлек	Макс. тәүлек, м3/тәүлек	Исәпкә алынмаган чыгымнар (10%), м3/тәүлек	Полив, $м^3$/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы	Живот. сектор, м3/тәүлек	Произ. сектор, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**8524** **1393,88**	**1672,66**	**139,39**	**511,44**	**216**	**2539,49**	**-**	**480**	**3019,49**
1	Балык Бистәсе штп	8524 1393,88	1672,66	139,39	511,44	216	2539,49	-	480	3019,49

Таблица 12

Үсешнең хисап срогына исәпләнгән гомуми су куллануны

№ п/п	Торак пункт исеме	Халык саны Тәүлеклек уртача чыгым, м3/тәүлек	Макс. тәүлек, м3/тәүлек	Исәпкә алынмаган чыгымнар (10%), м3/тәүлек	Полив, $м^3$/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Барлыгы	Живот. сектор, м3/тәүлек	Произ. сектор, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**9557** **1590,15**	**1908,18**	**159,02**	**573,42**	**216**	**2856,62**	**-**	**576**	**3432,62**
1	Балык Бистәсе штп	**9557** **1590,15**	**1908,18**	**159,02**	**573,42**	**216**	**2856,62**	**-**	**576**	**3432,62**

3.2 Су басу

Гамәлдәге нигезләмә

Хәзерге вакытта Балык Бистәсе шәһәр җирлеге территориясе 70%-ка канализацияләнмәгән. Җирлекнең көнкүреш һәм җитештерү юынты суларын үзәкләштерелгән бүлеп бирелгән. Халык гидроизоляциянең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы, бу территориянең пычрануына китерә.

Җирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбәнәйтелгән урыннарына гамәлгә ашырыла.

3.2.2 Су бүлеп бирү системасын үстерү

Халыктан читләштерү нормалары 32.13330.2012 "Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» кулланунық тигез нормаларына, янгын запасларын торгызу һәм территориядә су чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып кабул ителә.

Су белән тәэмин итү планында бәян ителгәннән чыгып, түбәндәгеләрне күздә тотарга кирәк: су әйләнешен тәэмин итү системаларын кертү, сусыз производстволар һәм су саклау технологияләре булдыру исәбенә су чыгаруны киметү чараларын үткәрү.

Шәхси торак йортларда үзәкләштерелгән системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел:

1. чөнки артык зур үзкыйммәте чистарту 1 м3 сток;
2. төзелешнең аз тыгызлыгы аркасында;
3. авыл җирендә рельефның катлаулы булуы аркасында.

Торак пункт төрле модификацияләрдә хуҗалык-көнкүреш агынтыларын биологик һәм тирән чистарту автоном җайланмалары белән җиһазландырылырга мөмкин, яисә индивидуаль тимер-бетон монолит киртәләр урнаштыру, аннан соң юынты суларны санитар-эпидемиология күзәтчелеге органнары күрсәтелгән урыннарга махсус техника белән чыгару күздә тотылырга мөмкин.

3.3 электр белән тәэмин итү

Балык Бистәсе шәһәр җирлеген электр белән тәэмин итү югары вольтлы подстанцияләрдән башкарыла.

Җирлекне электр белән тәэмин итү ВЛ-110 һәм 10 кВ һава линияләре белән башкарылган.

Терәк тибы-тимер-бетон. Физик халәт канәгатьләнерлек. Терәкләрне алыштыру кирәк түгел. Электр энергиясен тапшыруның барлык линияләре дә резервлана.

Электр челтәрләрен схемалы хәл итүнең гамәлдәге тибы – бөҗра һәм радиаль. Әлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын электр белән тәэмин итү категориясен кирәкле дәрәҗәдә тәэмин итә һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

РФ Хөкүмәтенең 31.08.06 ел, № 530 карары нигезендә, актив һәм реактив егәрлекне куллану нисбәтенең мәгънәләрен исәпләү тәртибе расланган әлеге кулланучыда косинусның әлеге әһәмиятен саклап калу чараларын күздә тотарга

кирәк. Актив һәм реактив егәрлек арасындагы мөнәсәбәтләр аермасы үзгәргән очракта, φ косинусын 0,94 чикләрендә тоту чараларын күздә тотарга.

3.3.1 электр йөкләнмәләрен исәпләү

Коммуналь-көнкүреш секторын планлаштыру проекты буенча электр нагрузкалары ике срокта билгеләнгән:

– беренче чират-2020 ел.;

- исәп-хисап вакыты-2025 ел.

Хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗлар өчен электр йөкләмәләрен исәпләү бер кешегә электр куллануның эреләнгән нормалары буенча, 34.20.185-94 РД нигезендә башкарылган. 1999) "шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча Инструкция".

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану 34.20.185-94, табл нигезендә исәпләнә.2.4.4. «Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясе чыгымының һәм электр йөкләнешен максимум куллану сәгатьләренең еллык санының эреләнгән күрсәткечләре". Бер елга электр энергиясенең чагыштырма чыгымы 2,170 мең кВт/сәг тәшкил итә.

Китерелгән зурайтылган күрсәткечләр торак биналардан, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектларыннан, тышкы яктылыктан файдалануны күздә тота. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционирлау, электр белән җылыту һәм электр белән җылытуны куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап егәрлеге 34.20.185-94, табл нигезендә исәпләнә.2.4.3. "Чагыштырмача исәп-хисап коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең эреләнгән күрсәткечләре". Район өчен электр энергиясенең чагыштырма егәрлеге 0,42 кВт/кеше тәшкил итте ("Кече" шәһәрләр категориясе, табигый газдагы плитәләр белән). Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм җәмәгать биналарының (административ, уку, дәвалау, сәүдә), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (гаражларның һәм автомобильләрне саклау өчен ачык мәйданчыкларның), тышкы яктыртуның йөкләнешен исәпкә ала. Таблицада шулай ук төрле вак сәнәгать кулланучылары (4 пунктта санап үтелгән искәрмәләрдән тыш), бүлү челтәрләре буенча туклана торган кулланучылар да исәпкә алынган. Әлеге кулланучыларны исәпкә алу өчен 1,2 коэффициент кертелә.

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану (елына мең кВт*сәг) 19 таблицада китерелгән. Коммуналь-көнкүреш секторының (кВт) исәп-хисап егәрлеге 20 нче таблицада китерелгән. Коммуналь-көнкүреш секторының (кВА) исәп-хисап трансформатор куәте 21 таблицада китерелгән.

Таблица 19

Коммуналь-көнкүреш секторын ел саен электр куллану, мең кВт.ч/год

№ п.п	Шәһәр җирлеге исеме	Исәп-хисап чоры этаплары		
		Башлангыч ел	2020 елның беренче чираты	Исәп-хисап вакыты 2025 ел.
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**16661,26**	**18497,1**	**20738,7**
1	Балык Бистәсе штп	16661,26	18497,1	20738,7

Таблица 20

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап егәрлеге, кВт

№ п/п	Шәһәр җирлеге исеме	Исәп-хисап чоры этаплары		
		Башлангыч ел	2020 елның беренче чираты	Исәп-хисап вакыты 2025 ел.
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**3961,85**	**4398,4**	**4931,4**
1	Балык Бистәсе штп	3961,85	4398,4	4931,4

Таблица 21

Расчетная трансформаторная мощность коммунально-бытового сектора

№ п/п	Шәһәр җирлеге исеме	Исәп-хисап чоры этаплары		
		Башлангыч ел	2020 елның беренче чираты	Исәп-хисап вакыты 2025 ел.
	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**4214,73**	**4679,13**	**5246,18**
1	Балык Бистәсе штп	4214,73	4679,13	5246,18

3.3.2 Агросәнәгать секторын электр белән тәэмин итү

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең сәнәгать секторын планлаштыру проекты буенча электр йөкләмәләре ике срок эчендә билгеләнгән:

– беренче чират-2020 ел.;

- исәп-хисап вакыты-2025 ел.

Сәнәгать предприятиеләре ихтыяҗларына электр энергиясе чыгымнары предприятиеләр тарафыннан бирелгән сораштыру кәгазьләренә һәм продукция берәмлегенә эреләндерелгән нормалар буенча билгеләнгән. Хәзерге вакытта электр куллануның шактый артуы күздә тотылмый.

Барлык мәгълүматлар предприятиеләрдән алынган анкеталарда тәкъдим ителде. Сәнәгать предприятиеләреннән тәкъдим ителгән мәгълүматларга караганда, яңа подстанцияләр төзү планлаштырылмый (реконструкция генә), ә кайбер электр энергиясе чыгымының артуы Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең гамәлдәге подстанцияләре резервлары, шулай ук энергия саклау технологияләре һәм электр энергиясен экономияләү хисабына тулысынча каплана.

3.3.3 Проект карары

Хәзерге вакытта электр энергиясен куллану үсешенең исәп-хисап чорына кадәр фаразланмый. Исәп-хисапка таянып, гомуми картинада коммуналь-көнкүреш секторында электр куллану кимү күзәтелә.

Заманча таләпләр нигезендә электр челтәрләренә карата киңәш ителә:

- Тиз хәрәкәт итүче Медицина саклау белән тәэмин итү;
- Подстанцияләрне телемеханизацияләү;
- Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау;
- Энергия саклау технологияләрен куллану һәм реактив егәрлекне компенсацияләү.

3.4. Газ белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта Балык Бистәсе шәһәр җирлеге ТР территориясендә үткәрелгән магистраль газүткәргечләрдән табигый газ белән тәэмин ителә. Балык Бистәсе шәһәр җирлеген газлаштыруның заманча торышын эшләүгә нигез итеп «Татарстан Республикасы районнарын, шәһәрләрен һәм авыл җирлекләрен табигый газда газлаштыру чаралары турында» 1995 елның 8 августындагы ПУ-

542 номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы кабул ителде (1998 елның 22 декабрендәге үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Табигый газ авылга югары басымлы газүткәргечләр буенча АГРСтан ГРУга һәм авыл җирлекләренең ГРПына кадәр тапшырыла. Алга таба түбән һәм урта басым челтәрләре буенча ШРП га һәм алга таба турыдан-туры кулланучыларга.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә торак белән тәэмин итү локаль чыганаклардан гамәлгә ашырыла. Ягулык сыйфатында табигый газны кулланалар

Газүткәргечләрне алыштыру эшләре капиталь ремонт планы нигезендә алып барыла.

3.4.1. Газның исәп-хисап чыгымнары I чиратка һәм исәп-хисап чорына

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә газ белән тәэмин итү түбәндәге категория кулланучылар кулында:

1. Халык (хуҗалык-көнкүреш ихтыяҗлары).
2. Индивидуаль төзелешнең җирле җылылык генераторларыннан аерылып тору.

Халыкның хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен газ чыгымнары газ куллануның төп күрсәткечләренә - 42-101-2003 нигезендә авыл җирлекләре өчен 1 кешегә 220 нм3/елга билгеләнгән.

Җылылыкның барлык чыганаклары өчен төп ягулык итеп табигый газ санала.

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗ 28 нче таблицада күрсәтелгән. Җылыту өчен газга ихтыяҗ 29 нчы таблицада күрсәтелгән.

Таблица 28

Халыкның коммуналь-көнкүреш ихтыяҗларына газга ихтыяҗ

№ п/п	Шәһәр җирлеге исеме	Еллык газ чыгымы, мең м3/елга	
		I-нче чират (2020 ел)	Исәп-хисап вакыты (2025 ел)
1	Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	1462,627	1639,88

Газлаштыруның перспектив күрсәткечләре.
Торак фондын арттыру (яңа төзелеш)

Таблица 29

Җылылык өчен газга ихтыяҗ

2020 г.	2025 г.
Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	
S= 51,87тыс. м2 Газ чыгымы тәшкил итә: q=51,87 х 8,5 м3/мес х 12= 5290,7 тыс. м3/год	S= 104,42тыс. м2 Газ чыгымы тәшкил итә: q=104,42 х 8,5 м3/мес х 12= 10650,0 тыс.м3/год

Усадьба, блокланган төзелеш-ул җылылык, ГВС һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен кирәк булган шәхси йортлар. Норматив буенча (СНиП 41-01-2003) 1 м2 җылылык һәм газ мәйданына уртача 8,5 м3/аена ихтыяҗ бар. Газ чыгымнарын төзелеш вакыты буенча санарга.

3.4.3. Балык Бистәсе авыл җирлегенең оештыру-техник чаралары

2016-2020, 2020-2025 елларда түбәндәге оештыру-техник чараларны үтәү планлаштырыла:

1. Транзит труба үткәргечләренең сак зоналарын норматив-техник документлар таләпләренә минималь рөхсәт ителгән ара һәм саклау зоналарын китерү.

2. Ресурсларны саклау технологияләрен кертү.

3. Газ челтәрләре белән идарә итүне диспетчерлаштыру һәм автоматлаштыру системасын кертү һәм камилләштерү системасын оештыру.

4.Кулланылган табигый газны исәпкә алу приборларын бөтен җирдә кертү.

5.Газ челтәрләренең һәм табигый газ бүлү корылмаларының ремонт һәм профилактик эшләрен үткәрү буенча регламентларның үтәлешен мониторинглау системасын камилләштерү.

3.5. Җылылык белән тәэмин итү

3.5.1. Гамәлдәге нигезләмә

Балык Бистәсе шәһәр җирлеген җылылык белән тәэмин итү 90% - үзәкләштерелгән.

Шәхси төзелмәләрне җылыту җирле җылылык генераторларыннан (җылылык белән тәэмин итүнең индивидуаль чыганаклары: электр җылыту җайланмалары, газ бер -, ике контурлы җылылык генераторлары, утын мичләре), кайнар су белән тәэмин итү – газ яки электр агынты су җылыткычларыннан башкарыла.

Иҗтимагый-коммуналь төзелеш һәм күпфатирлы торак йортлар төзелгән һәм аерым торучы җылыту казаннары һәм миникотельныйлардан җылылык ала.

3.6. Территорияне санитар чистарту

3.6.1 Гамәлдәге нигезләмә

Торак пунктлар өчен нормаль санитар-гигиеник шартлар, шул исәптән санитар төзекләндерүнең югары дәрәҗәсе булдыру зур әһәмияткә ия. Моның өчен халыкның тормыш һәм хезмәт эшчәнлеге процессында барлыкка килгән төрле калдыклар белән туфракларны, торак пунктның су киңлекләрен пычратудан саклауга юнәлтелгән чаралар күрелә.

Балык Бистәсе авыл җирлеге территориясендә территорияне план буенча-даими чистарту эшләре алып барыла. Каты көнкүреш калдыкларын (алга таба-каты көнкүреш калдыкларын) җыю һәм чыгару расланган графиклар һәм маршрутлар буенча гамәлдәге каты көнкүреш калдыклары полигонына туры килә.

Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә 1 каты көнкүреш калдыклары полигоны эшли, ул Иске санкцияләнмәгән чүплек урынында гамәлгә кертелгән. Полигонның гомуми мәйданы-5,0 га, полигонның сыйдырышлыгы-63,5 мең м3, тулыланганлыгы-74% (ТР Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы мәгълүматлары буенча, 2011 ел). Полигон территориясе төзекләндерелгән һәм тимер-бетон плитәләр белән әйләндереп алынган. Калдыкларны җыю, файдалану, зарарсызлау, ташу һәм урнаштыру эшчәнлегенә лицензия бар (№ОТ-43-0033362 (16) 21.04.2009 ел.

3.6.2 Проектлаштырылган чистарту системасы

Елына 1 кешегә калдыклар җыю нормалары «территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны җыештыру " белешмәсе буенча кабул ителә (Мәскәү, 1990 ел) һәм СНиП 2.07.01-89*:

- каты көнкүреш калдыклары-1,1-1,5м3 (төзекләндерү дәрәҗәсенә карап (1 кешегә)),
- сырларның сыеклыгы-2000 сум.

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге территориясендә яшәүче торак сектордан каты көнкүреш калдыклары күләме хисап чорына 32 нче таблицада китерелгән

Таблица 32

Торак сектордан каты көнкүреш калдыклары күләме

Исем	Исәп-хисап чорлары, м3/г.					
	Гамәлдәге нигезләмә		с 2015 по 2020 гг		с 2020 по 2025 гг.	
	Халык саны	Каты көнкүреш калдыклары күләме	Халык саны	Каты көнкүреш калдыклары күләме	Халык саны	Каты көнкүреш калдыклары күләме
Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**7678**	**11517,0**	**8524**	**12760**	**9557**	**215033**
Балык Бистәсе штп	7678	11517,0	8524	12760	9557	215033

3.6.3 калдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары

Балык Бистәсе шәһәр җирлеге территориясенең каты көнкүреш калдыклары белән пычрануын киметү максатыннан махсус җиһазландырылган контейнер мәйданчыкларында урнашкан контейнерларга каты көнкүреш калдыклары җыю тәкъдим ителә. Каты көнкүреш калдыкларын чыгару өчен керү юллары булган урыннарда контейнер мәйданчыклары һәм зур габаритлы калдыклар өчен махсус мәйданчыклар булдыру тәкъдим ителә. Контейнерлар урнаштыру урыннары коймаларның биеклеге 1,6 метр булырга тиеш һәм яктыртылган булырга тиеш.

Җирлекнең җирле үзидарә Советы, каты көнкүреш калдыкларын чыгаручы оешма белән берлектә, махсус автотранспорт хәрәкәте графигын һәм торак пункт территориясеннән көнкүреш калдыкларын чыгару графигын төзиләр һәм раслыйлар.

3.6.4 җирлекләрнең торак секторы өчен контейнерларга булган ихтыяҗны исәпләү

Кирәкле санда контейнерлар

Исәпләү формуласы: Пcб=(Схxкр): (VxКз), шт, кайда

Т-чыгару вакыты, тәүлек;

Кр=1,05-контейнерларны бушатканнан соң контейнер мәйданчыгын җыештыру нәтиҗәсендә контейнерлар калдыкларын кабат тутыру коэффициенты;

V=1,2 м3-бер контейнер күләме;

Кз=0,75 – контейнерлар тутыру коэффициенты;

- - Каты көнкүреш калдыклары җыелуның тәүлеклек нормасы.

С=(PxNxKH), м3/тәүлек, кайда

Р – йорт биләмәләре һәм башка торак объектлар территориясендә яшәүчеләр саны;

N-торак төзекләндерелешенә карап, 1 кешегә уртача тәүлеклек туплану нормасы (0,003-0,004 м3);

КН=1,25-каты көнкүреш калдыкларының тигезсезлеге коэффициенты.

34 нче таблицада исәп-хисап чорлары буенча җирлекләр өчен кирәкле санда контейнерлар һәм контейнер мәйданчыклары китерелгән.

Таблица 34

Контейнерлар һәм контейнер мәйданчыклары саны

Исем	Исәп-хисап чорлары			
	2015-2020гг.		2020-2025гг.	
	Контейнерлар, шт саны	Мәйданчыклар саны, шт	Контейнерлар, шт саны	Мәйданчыклар саны, шт
Балык Бистәсе шәһәр җирлеге	**1534**	**511**	**2580**	**860**
Балык Бистәсе штп	1534	511	2580	860

3.6.5 Терлекчелекнең керемнәре

Терлекчелек калдыклар барлыкка килү күләме буенча лидер булып тора. Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгына, шәһәр һәм район администрацияләре белән берлектә, Татарстан Республикасында санитар-экологик хәлне яхшырту буенча хөкүмәт комиссиясе карары белән типик тирес саклагычларны авыл хуҗалыгы предприятиеләрендә төзү һәм төзекләндерү буенча актив эш оештыру, терлекчелек калдыкларын утильләштерү буенча технологияләр кертү мәсьәләсен хәл итү йөкләнде. Әмма әлеге мәсьәләләрне хәл итүдә бернинди үзгәрешләр булмады.

тиресне зарарсызландыру проблемасы иң актуаль проблемаларның берсе булып кала бирә.

Гамәлдәге норматив таләпләргә карап, басуга чыгар алдыннан махсус җиһазландырылган тирес саклау урыннарында алдан тирес зарарсызландыру башкарылырга тиеш.

Хәзерге вакытта тирес терлекчелек фермаларында төзелә, аннары кырларга ашлама сыйфатында чыгарыла, бу йогышлы авырулар барлыкка килүнең мөмкин булган чыганагы һәм туфракны һәм су объектларын пычратуның потенциаль чыганагы булып тора.

Республикада терлекчелек калдыкларын утильләштерү технологияләре эшләнде һәм тикшерелде. Кызганычка каршы, авыл хуҗалыгы предприятиеләре, аларның кыйммәт булуына сылтама ясап, тиресне утильләштерүнең эшләнелгән технологияләрен теләмичә генә кабул итә.

Терлекчелек калдыкларын утильләштерү һәм зарарсызландыру өчен районыбызда типик секция-бистәара тирес саклау урыннары төзергә тәкъдим ителә.

35 нче таблицада тәкъдим ителә торган тирес саклагычларның исемлеге һәм характеристикасы һәм торак пунктлар китерелгән, алар тирес саклагычлар белән хезмәт күрсәтеләчәк.

тирес саклагычлар төзүне беренче чиратта төзергә тәкъдим ителә.

Тәкъдим ителә торган тирес саклагычларның урнашуы ориентирлы булып тора һәм, территориянең геоморфологик, геологик һәм гидрологик шартларын исәпкә алып, аннан соңгы стадияләрдә анықланырга тиеш.

Таблица 35

Ябык типтагы кирәкле тирес саклагычлар исемлеге

Навозосаклагычлар төзү тәкъдим ителә торган торак пунктлар	Әлеге тирес саклагычларга караган торак пунктлар, авыл җирлекләре	Тирес саклагычка йөкләмә, тн	Типик проект	Мәйдан, га
-	-	-	-	-

3.6.6 Сыек калдыкларны бетерү

Сыек шакшылыклар септикада яки санитар-эпидемиологик хезмәтләр тарафыннан күрсәтелгән урыннарга ассенизация транспорты алып чыгып, тимер-бетон монолит янгыннарны җыярга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыкларга карата мөнәсәбәте 1:1 гә тигез.

4. Коммуналь инфраструктураны үстерүнең максатчан күрсәткечләре

Программаны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре планлаштырылган техник һәм финанс-икътисадый максатчан күрсәткечләр дәрәҗәсенә ирешү белән билгеләнә.

Коммуналь инфраструктура системалары буенча детальләштерелгән максатчан күрсәткечләр исемлеге муниципаль берәмлекләрнең коммуналь инфраструктура системаларын комплексы үстерү программаларын әзерләү буенча методик тәкъдимнәр нигезендә кабул ителде, раслаулар. Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 06 маендагы 204 номерлы боерыгы белән:

- Халык өчен коммуналь хезмәтләрдән файдалану критерийлары;
- коммуналь ресурсларга ихтыяҗ күрсәткечләре һәм перспективалы йөкләнешләр;
- яңа йөкләнешләр зурлыгы;
- тәэмин ителә торган ресурсның сыйфаты күрсәткечләре;
- Кулланучыларның исәпкә алу приборларын куллану дәрәҗәсе күрсәткечләре;
- ресурслар китерүнең ышанычлылык күрсәткечләре;
- ресурсларын җитештерү һәм транспортировкалауның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре;
- коммуналь ресурслардан файдалануның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре;
- Әйләнә-тирә мохиткә йогынты күрсәткечләре.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь инфраструктурасының ахыргы торышына таләпләр формалаштырганда Россия Федерациясе Региональ үсеш

министрлыгының 2008 елның 14 апрелендәге 48 нче боерыгы белән расланган коммуналь комплекс оешмаларының җитештерү һәм инвестиция программаларын үтәүне мониторинглауны үткәрү методикасы нигезендә күрсәткечләр һәм индикаторлар кулланыла. Максатчан күрсәткечләр коммуналь хезмәтләрнең һәр төре буенча билгеләнә һәм вакыт-вакыт төзәтелә.

Коммуналь хезмәтләрне куллану буенча чагыштырма чыгымнар халыкның коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең матди чыганагы булган торакны тоту өчен җитәрлек дәрәҗәдә тотыла.

Кулланучыларны тормыш белән тәэмин итү системаларының эш сыйфатын бәяләү өчен файдаланалар.

Җитештерү куәтләрен файдалану дәрәҗәсе, исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителеш, системаларның балансланууын характерлый.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты күрсәтелгән хезмәтләрнең сыйфатының билгеләнгән таләпләр, эпидемиологик нормалар һәм кагыйдәләргә туры килүен характерлый.

Тормышны тәэмин итү системаларына хезмәт күрсәтүнең өмете коммуналь объектларның Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең тереклек эшчәнлеген, тыштан теләсә нинди йогынты ясаган очракта, яшәү тирәлеге сыйфатын сизелерлек киметүне тәэмин итү сәләтен характерлый, ягъни коммуналь системаларның аварияләрсез, зарарлануларсыз, эштә башка хокук бозуларсыз эшләү мөмкинлеген бәяләү.

Коммуналь инфраструктура объектлары эшенең ышанычы кире зурлык белән характерлана - баш тартуның интенсивлыгы (объектның масштабындагы аварияләр саны һәм зарарланулар берәмлегенә, мәсәлән, 1 км инженер челтәрләренә); алмашка мохтаҗ булган коммуналь челтәрләрнең тузуы; ел саен алмаштырыла торган челтәрләрнең өлешләре; югалтулар һәм исәпләнмәгән чыгымнар дәрәҗәсе белән.

Ресурс нәтиҗәлелеге ресурслардан файдалануның рациональлеген билгели, түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана: электр энергиясенең чагыштырма чыгымы, ягулыкның чагыштырма чыгымы.

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә су белән тәэмин итү системаларын үстерү чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- сыйфатлы суны чыганактан кулланучыга кадәр өзлексез бирүне тәэмин итү;
- су белән тәэмин итү системасы буенча халыкка коммуналь хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту;
- энергияне сак тотуны тәэмин итү;
- 2025 елга югалтулар дәрәҗәсен һәм исәпләнмәгән су чыгымнарын киметү
- игълан ителгән куәтнең гарантияләнгән күләмендә төзелеп килүче объектларны су белән тәэмин итү системасына тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итү.

Су бүлеп бирү системаларын үстерү чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- Яшәү тирәлегенә техноген йогынтыны киметү;

- Су бүлеп бирү системасы буенча халыкка торак-коммуналь хезмәт күрсәтүнең сыйфатын яхшырту.

Максатчан күрсәткечләрнең чагыштырма күрсәткечләре Программаның барлык чараларын планлаштырылган вакытта үтәүне исәпкә алып билгеләнде. Аларның иң мөһимнәренә түбәндәгеләр керә:

4.1 Су белән тәэмин итү:

- Хезмәт күрсәтүнең өмете - елга 1 км челтәрдәге аварияләр һәм зарарланулар саны: 2020 ел - 0,9 бер./км; 2025 ел - 0 бер./км;
- Су белән тәэмин итү системасының таушалуы: 2020 ел - 10%; 2025 ел - 10%.
- Су югалтулары дәрәҗәсе: 2020 ел - 5%; 2025 ел - 5%.
- Кулланучыларны исәпкә алу приборлары белән тәэмин итү: 2020 ел - 100%.

Техник структураны оптимальләштерү

- Әлеге хезмәтләрнең ышанычлылыгы һәм нәтиҗәлелеге буенча яңа төзелешне һәм таләпләрне үстерүне исәпкә алып, су белән тәэмин итүнең технологик чылбырының барлык стадияләрендә куәтләрнең җитәрлек резервларын тәэмин итәргә;
- Сыйфат, ышанычлылык һәм нәтиҗәлелек стандартлары таләпләреннән чыгып, су белән тәэмин итү системасын үстерү һәм модернизацияләү стратегиясен формалаштырырга;
- Кулланучыларны исәпкә алу приборлары белән җиһазлау процессына ярдәм итәргә.

Ресурслар нәтиҗәлелеге параметрлары

- Су югалтуларын киметүне тәэмин итәргә;
- Чыганакларның даими прибор мониторингын оештырырга;
- Электр энергиясенә чагыштырма чыгымнарын 2 тапкырга киметергә;
- Йорт хуҗалыкларын теләгән һәркем квартир исәпләү приборларын урнаштыру, аларны тикшерүне һәм хезмәт күрсәтүне оештыру мөмкинлеге белән тәэмин итәргә;
- Су саклау арматурасын урнаштыруны оештырырга;
- Суны исәпкә алу приборларыннан, уңайлы су белән тәэмин итү турында шартнамәдән башка алучы, су саклау җайланмасын урнаштыру өчен ташламалар системасын үз эченә алган йорт хуҗалыкларына тәкъдим итәргә;
- Тәүлеккә бер су куллануның уртача күләмен 15 %ка киметергә.

Ышанычлылык һәм хезмәт күрсәтү сыйфаты параметрлары

- абонентларны су белән тәэмин итү хезмәтләре белән өзлексез тәэмин итәргә;
- Су үткәрү челтәрләренең зарарлануын 3 тапкырга киметергә;
- яңа абонентларны су белән тәэмин итү системасына 2 атнадан да артык тоташтыруны тәэмин итәргә;
- Гадәттән тыш хәлләрне формалаштыру турында иртә хәбәр итү системасын кисәтү ремонтына һәм гамәлгә кертүгә кучүне гамәлгә ашыру;
- авария-торгызу эшләренә чыгымнарны киметү;

- Су сыйфаты параметрлары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләрен һичшиксез үтәргә;
- Хезмәт күрсәтүләр өчен түләүне мониторинг нәтиҗәләренә карап үзгәртергә.

Икътисадый нәтиҗәлелек параметрлары

- Хезмәт җитештерүчәнлеген үстерү исәбенә бер мәшгульлеккә кимендә ике мәртәбә су сатуны арттырырга;
- идарә системасына яңа таләпләргә туры килә торган хезмәткәрләрнең квалификация дәрәҗәсен тәэмин итәргә;
- Әлеге программада билгеләнгән бурычларны хәл итү өчен җитәрлек күләмдә бюджеттан тыш озак сроклы инвестицияләр җәлеп итүне тәэмин итәргә;
- Энергетика һәм эшчәнлекнең гомумикътисадый нәтиҗәлелеген күтәрү нәтиҗәсендә чыгымнарны киметү исәбенә су белән тәэмин итү системасын модернизацияләүгә капиталь чыгымнарны киметергә;
- Су белән тәэмин итү хезмәтләре өчен түләүләрнең кимендә 95 %ын җыюны тәэмин итәргә.

4.2 Электр белән тәэмин итү:

Техник структураны оптимальләштерү

- Электр йөкләнешен модельләштерү һәм идарә итү системасын эксплуатациягә җибәрергә;
- куәтләр резервларының һәм куәтләрнең сорату һәм тәкъдим итү пространство балансының адекватлыгын тәэмин итәргә;
- Электр белән тәэмин итү системасының иң яңа казанышларына туры китереп, электр белән тәэмин итү системасының технологик структурасын: бүлү пунктларының, трансформатор подстанцияләренең, көчәнеш дәрәҗәсе буенча челтәрләрнең санын һәм куәтләрен оптимальләштерергә.
- Энергетика нәтиҗәлелеге параметрлары
- Түбән киеренкелекнең бүлү челтәрләрендә электр энергиясенең техник һәм коммерциячел югалтуларын 8-10%ка кадәр киметүне тәэмин итәргә;
- Исәпкә алу приборларын 0,5-1 төгәллеге классына алыштырырга.
- Физик һәм коммерциячел югалтулар бүленешен тормышка ашырырга;
- тәүлеклек зоналар буенча тарифлардан файдалануны киңәйтергә;
- Яңа мәгълүмати технологияләр куллану базасында реактив һәм актив югалтуларны оптимальләштерергә.

Ышанычлылык һәм хезмәт күрсәтү сыйфаты параметрлары

- Кулланучы куәтне аларның мул тормышы арткан саен йорт хуҗалыкларының электр-көнкүреш приборлары белән каплау өчен җитәрлек булган электр челтәрләренең үткәрү сәләтен тәэмин итәргә;
- Халыкны электр энергиясе белән өзлексез тәэмин итүне гарантияли торган куәтләрне һәм электр элемтәләрен кирәкле резервлаштыруны тәэмин итәргә;
- Елына 10 сәгатькә кадәр абонентны сүндерүнең максималь еллык дәвамлылыгын кыскартуны тәэмин итәргә;
- Бер сүндерүнең уртача дәвамлылыгын 3 сәгатькә кадәр кыскартуны тәэмин итәргә;

- таләп ителә торган норматив документлар белән электр энергиясе сыйфаты һәм электр җайланмаларын эксплуатацияләү параметрларын һичшиксез үтәүне тәэмин итәргә;
- Яңа төзүчеләрне 2 атнага кадәр тоташтыру вакытын кыскарту.

Икътисадый нәтиҗәлелек параметрлары

- Хезмәт җитештерүчәнлеген (1 км челтәрдә эшләүчеләр санын) 1,5 тапкырга арттырырга;
- Әлеге программада билгеләнгән бурычларны хәл итү өчен җитәрлек күләмдә бюджеттан тыш озак сроклы инвестицияләр җәлеп итүне тәэмин итәргә;
- Энергетика һәм эшчәнлекнең гомумикътисадый нәтиҗәлелеген күтәрү нәтиҗәсендә чыгымнарны киметү исәбенә электр белән тәэмин итү системасын модернизацияләүгә капиталь чыгымнарны киметү;
- Электр белән тәэмин итү хезмәтләре өчен түләүләрнең кимендә 95%ын җыюны тәэмин итәргә.

5. Максатчан күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итә торган инвестиция проектлары программасы

Максатчан күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итүче инвестиция проектларының төп чаралары һәм алар буенча финанслау 36 нчы таблицада күрсәтелгән.

Таблица 36

Балык Бистәсе шәһәр җирлегендә су белән тәэмин итүне модернизацияләү һәм төзү чаралары

№ п/п	Чараның исеме	Объект адресы	Эшләр башлау срогы	Эшләрне тәмамлау срогы	куәте, озынлыгы
1	Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселокта суүткәргеч челтәрләр төзү һәм реконструкцияләү	Балык Бистәсе штп.	2015 г.	2025 г.	15,0 км

Таблица 37

Балык Бистәсе шәһәр җирлеген су белән тәэмин итү буенча төп чараларны финанслау

Финанслау чыганаклары	**В том числе по годам**												**Итого**
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	
	0	10,0	20,0	30,0	30,0	40,0	30,0	40,0	30,0	30,0	20,0	20,0	300,0
Үз акчалары		6000,0	3000,0	500	2500,0								12000,0
Татарстан Республикасы чаралары						150	150	1150	150	1150	1150	1100	1000,0
Җирле бюджет чаралары	0	100	100	400	400	400	400	100	100	400	400	100	3000,0
Башка чыганаклар	**0**	**6110**	**3120**	**930**	**2930**	**590**	**580**	**290**	**280**	**580**	**570**	**220**	**16300**

6. Инвестицияләр чыганаклары, тарифлар һәм программаның халык өчен үтемле булуы

Программа чараларын финанс ягыннан тәэмин итү Балык Бистәсе муниципаль районы бюджеты, Татарстан Республикасы бюджеты, шулай ук муниципалитет территориясендә эшчәнлек алып баручы коммуналь комплекс предприятиеләренең инвестиция программалары һәм башка чыганаклар хисабына гамәлгә ашырыла. Коммуналь комплекс предприятиеләренең инвестиция чыганаклары булып амортизация, табыш, шулай ук заем акчалары тора.

Чараларны тормышка ашыруга коммуналь инфраструктура системаларын үстерү буенча республика һәм федераль программаларны финанслау кысаларында республика һәм федераль бюджет акчалары җәлеп ителергә мөмкин.

Балык Бистәсе муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм чираттагы финанс елына муниципалитет бюджеты проектын формалаштырганда һәм раслаганда билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерелергә тиеш.

7. Программа белән идарә итү һәм тормышка ашыру барышын контрольдә тоту

Программа Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты, Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты, шулай ук Балык Бистәсе шәһәр җирлегенең коммуналь комплексы предприятиеләре тарафыннан тормышка ашырыла.

Программаны тормышка ашырганда программаның конкрет чараларын гамәлгә ашыру белән гомуми идарә итүне тәэмин итүче программаның координаторлары билгеләнә. Программаның координаторлары программа чараларын гамәлгә ашыру буенча гамәлләрнең үз вакытында һәм нәтиҗәлелеге өчен, шулай ук Балык Бистәсе муниципаль районының коммуналь инфраструктурасы системаларын үстерүнең расланган максатчан күрсәткечләренә ирешү өчен җаваплы.

Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлеге башкарма комитеты Программаны тормышка ашыру барышын гомуми контрольдә тота.

Программаны тормышка ашыру чыгымнарын финанслау бюджет законнары белән билгеләнгән тәртиптә, шулай ук Балык Бистәсе шәһәр җирлеге коммуналь комплексы предприятиеләренең озак сроклы финанс-хуҗалык планнары белән тормышка ашырыла. Программаның үтәлеше турында хисап Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында басылып чыгарга тиеш.